

TADEUSZ GABRYSZEWSKI

1906–1995

Profesor zwyczajny mgr inż. Tadeusz Gabryszewski urodził się 28 października 1906 r. w Jaśle. Tam też w 1924 r. ukończył Gimnazjum Humanistyczne. W 1933 r. uzyskał dyplom magistra inżyniera hydrotechniki na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Lwowskiej. Zaraz po ukończeniu studiów rozpoczął pracę w Zarządzie Miejskim w Rzeszowie, jako inżynier budowy (1933–1934), przenosząc się następnie do Państwowego Zarządu Wodnego w Nowym Sączu, gdzie zajmował się zabudową potoków górskich (1934–1936), a następnie pracował w Zarządzie Miejskim – Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Krakowie (1936–1945). Zaraz po wyzwoleniu, wraz z grupą pionierów Bolesława Drobnera, przybył do Wrocławia i podjął pracę w Zarządzie Miejskim – Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu, gdzie w latach 1945–1950, pełniąc m.in. funkcję zastępcy dyrektora ds. technicznych, zajmował się odbudową i uruchamianiem zniszczonych podczas wojny urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Jednocześnie organizował Pracownię Techniki Sanitarnej w Centralnym Biurze Projektów Architektonicznych i Budowlanych, a następnie Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego we Wrocławiu, którego był pierwszym dyrektorem i wieloletnim konsultantem naukowym (1952–1964).

Od 1947 r. rozpoczął równoległe pracę naukową i dydaktyczną w Politechnice Wrocławskiej, najpierw na Wydziale Budownictwa Lądowego, Wodnego i Architektury, a od 1952 r. na Wydziale Inżynierii Sanitarnej. Pracował tam kolejno na stanowiskach adiunkta, docenta i profesora nadzwyczajnego (1965) aż do 1968 r. W tym czasie był kierownikiem Katedry Ogrzewania, Wietrzenia i Instalacji Sanitarnych, później wieloletnim kierownikiem Katedry Wodociągów i Kanalizacji (1953–1968), prodziekanem oraz trzykrotnie – łącznie przez 10 lat – dziekanem Wydziału Inżynierii Sanitarnej (1953–1954, 1955–1958, 1960–1966). Niezależnie od tych funkcji, na przełomie lat 50. i 60. XX w., w czasie kryzysu kadrowego był opiekunem Katedry Biologii Sanitarnej oraz Katedry Technologii Wody i Ścieków. Wówczas, wobec przedłużającego się kryzysu kadrowego, Ministerstwo Szkół Wyższych zamierzało zlikwidować Wydział Inżynierii Sanitarnej i tylko energicznym i usilnym staraniami ówczesnego dziekana prof. Tadeusza Gabryszewskiego należy zawdzięczać, że do tej decyzji nie doszło, a wydział się umocnił i rozwinął.

W 1968 r. prof. T. Gabryszewski przeniósł się do Krakowa, gdzie zorganizował Instytut Inżynierii Sanitarnej i pracował na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Krakowskiej, na stanowisku profesora zwyczajnego (1972), aż do przejścia na emeryturę, tj. do 1977 r. Oprócz szeregu ważnych funkcji był dyrektorem Instytutu Inżynierii Sanitarnej oraz kierownikiem Zakładu Wodociągów i Kanalizacji. Od 1969 r. podjął równocześnie pracę w Rzeszowie, najpierw na Wydziale Budownictwa Lądowego i Komunalnego Wyższej Szkoły Inżynierskiej, a następnie na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki

Rzeszowskiej, gdzie zorganizował Zakład Urządzeń Sanitarnych i pracował również aż do przejścia na emeryturę. Będąc na emeryturze był nadal niezwykle aktywny, pracował bowiem w Politechnice Krakowskiej, w niepełnym wymiarze czasu, aż do 85. roku życia. Przepracował łącznie 58 lat, w tym 45 lat w szkolnictwie wyższym.

W swoim bogatym dorobku prof. T. Gabryszewski pozostawił wiele powszechnie znanych i cenionych książek, w tym pierwszy po wojnie podręcznik pt. Wodociągi, na którym wychowało się kilka pokoleń inżynierów sanitarnych, a także kilkaset artykułów, opinii, ekspertyz i opracowań wykonanych na rzecz gospodarki komunalnej. Był promotorem kilkunastu prac doktorskich oraz opiekunem trudnej do oszacowania liczby prac dyplomowych na trzech politechnikach.

Już przed wojną był aktywnym członkiem dwóch organizacji technicznych – Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych oraz Polskiego Zrzeszenia Inżynierów Wodociągowców i Gazowników (późniejszego PZITS). Pracę społeczną kontynuował zaraz po wyzwoleniu w Polskim Zrzeszeniu Inżynierów i Techników Sanitarnych, które wówczas jeszcze nie nosiło swej obecnej nazwy. Był także organizatorem i członkiem założycielem Oddziału Wrocławskiego NOT. Z Oddziałem Dolnośląskim PZITS prof. T. Gabryszewski był związany niemal do końca swego pracowitego życia. Był zawsze oczekiwanym honorowym uczestnikiem wrocławskich konferencji z cyklu „Postęp Techniczny w Wodociągach” oraz „Postęp Techniczny w Kanalizacji”. W ciągu ostatnich wielu lat jego życia były to jedyne konferencje, z powodu których opuszczał Kraków. Ostatni raz był we Wrocławiu w maju 1991 r. na XII konferencji „Postęp Techniczny w Wodociągach”. Za wybitne zasługi dla Zrzeszenia profesor T. Gabryszewski otrzymał na XIX Zjeździe Delegatów w 1978 r. godność Członka Honorowego PZITS.

Prof. T. Gabryszewski był członkiem wielu towarzystw naukowych, inżynierskich, rad naukowych i komisji. Za swoje osiągnięcia w pracy naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej i społecznej był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany. Otrzymał m.in. Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Medal X-lecia Polski Ludowej, Medal Edukacji Narodowej, Odznakę Tysiąclecia Państwa Polskiego, Odznakę Budowniczego Wrocławia, Złote Odznaki Honorowe PZITS i NOT, Złotą Odznakę Politechniki Wrocławskiej i wiele innych. Jego imieniem został nazwany gmach Inżynierii Sanitarnej (D-2) Politechniki Wrocławskiej.

Zdecydowaną większość swojego życia prof. Tadeusz Gabryszewski poświęcił pracy w szkolnictwie wyższym oraz działalności społecznej na rzecz środowiska inżynierów sanitarnych. Otaczał opieką naukową kadrę akademicką, nadzorował proces dydaktyczny, konsultował prace badawcze, współorganizował laboratoria, uczestniczył w tworzeniu nowych kierunków i programów studiów. Wychował kilka pokoleń inżynierów sanitarnych oraz współpracowników w trzech ośrodkach akademickich, wszędzie zostawiając swoich następców. Cieszył się zawsze wielkim szacunkiem wśród studentów i współpracowników, a także był uznanym autorytetem w środowiskach inżynierskich. Był prawym człowiekiem oraz wyrozumiałym i lojalnym przełożonym.

Prof. Tadeusz Gabryszewski zmarł w Krakowie 10 stycznia 1995 r., przeżywszy 88 lat. Został pochowany 20 stycznia 1995 r. na cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Pozostanie w pamięci jako znakomity wychowawca, organizator i naukowiec, ale równocześnie, a może przede wszystkim, jako życzliwy i rzetelny człowiek oraz wielki przyjaciel wrocławskiego środowiska inżynierów sanitarnych.

